

8. Маркетинг, логістика та цифрові трансформації

ДЕМЧЕНКО ГАННА, к.е.н., доцент кафедри менеджменту, логістики та інновацій

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У ЛОГІСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Логістична діяльність підприємств є важливою складовою економіки країни, забезпечуючи безперервний рух товарів та ресурсів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. В умовах воєнного стану управління ризиками стає ключовим аспектом ефективного функціонування підприємств. Виникають численні ризики, пов'язані з фізичним знищенням логістичної інфраструктури, блокуванням транспортних шляхів та економічною нестабільністю. Крім того, зростають фінансові ризики через нестабільність ринку, коливання курсу валют та зниження купівельної спроможності населення. Відтак, удосконалення системи управління ризиками є необхідною умовою стабільного функціонування логістичних процесів.

Дослідженню проблем управління ризиками в логістичній діяльності присвячено роботи таких українських науковців, як Д. М. Грищенко, А. А. Мартинюк, О. С. Ковальчук та інші [2; 3]. У своїх працях вчені акцентують увагу на різних аспектах ризиків у логістичній сфері, але зміна економічних умов через воєнний стан вимагає перегляду підходів до управління ризиками. Саме тому питання потребує подальшого дослідження з урахуванням нових викликів та загроз.

Для забезпечення ефективного управління ризиками в логістиці в умовах воєнного стану доцільно застосовувати комплексний підхід, що охоплює кілька ключових напрямків.

1. Аналіз ризиків, що включає наступні етапи:

ідентифікація загроз: визначення потенційних ризиків, що можуть негативно вплинути на логістичні процеси, зокрема ризик фізичного знищення

інфраструктури, блокування транспортних шляхів або економічної нестабільності;

оцінка ймовірності виникнення ризиків: встановлення вірогідності виникнення кожного з визначених ризиків з урахуванням зовнішніх факторів (наприклад, бойових дій, економічної ситуації) та внутрішніх (готовність підприємства до кризових ситуацій);

аналіз масштабів впливу: оцінка потенційних втрат від реалізації кожного ризику, включаючи фінансові збитки, порушення постачання та репутаційні ризики;

пріоритизація ризиків: визначення ризиків, які потребують негайного реагування або додаткових заходів для зменшення впливу;

моніторинг та контроль: постійне відстеження змін у зовнішньому середовищі та оперативне коригування оцінки ризиків за потреби.

2. Розробка стратегії мінімізації ризиків передбачає створення стратегічних рішень для зменшення ймовірності настання ризиків та зниження їх впливу на діяльність підприємства. Основні заходи включають:

запровадження альтернативних маршрутів перевезення, оптимізацію логістичних шляхів з урахуванням військових дій та ризиків блокування;

страхування вантажів, а саме створення страхових програм для захисту від фінансових втрат у випадку пошкодження або втрати вантажу;

застосування сучасних засобів моніторингу та контролю за переміщенням вантажів, що дозволяє швидко реагувати на можливі загрози.

3. Планування безперервності бізнесу: розроблення планів дій у надзвичайних ситуаціях, що дозволить підприємству швидко адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та створення резервних запасів матеріалів, залучення партнерів до підтримки процесу постачання, це сприятиме забезпеченню безперебійності логістичних операцій.

4. Впровадження цифрових технологій. Застосування автоматизованих систем управління логістикою дозволить швидко реагувати на зміну обставин та оптимізувати логістичні процеси. Використання систем моніторингу у

реальному часі забезпечує оперативне прийняття рішень, що підвищує ефективність управління ризиками [1; 4; 5].

Управління ризиками в логістичній діяльності підприємств в умовах воєнного стану потребує гнучкого та адаптивного підходу. Впровадження новітніх технологій та альтернативних рішень сприяє мінімізації ризиків та забезпеченню безперервності логістичних процесів. Подальші дослідження доцільно спрямувати на оцінку ефективності впроваджених заходів та пошук нових підходів до управління ризиками у кризових умовах.

Список використаних джерел:

1. Бутко М. Управління ризиками в логістичних системах: навч. посібник. Київ: КНЕУ. 2019. 240 с.
2. Грищенко Д., Мартинюк А. Логістичні ризики: ідентифікація та управління. *Економіка та підприємництво*. 2021. № 4. С. 85-92.
3. Ковальчук О. С. Ризик-менеджмент у логістиці в умовах воєнного стану. *Збірник наукових праць НАН України*. 2022. № 1. С. 54-60.
4. Павленко П. М. Антикризове управління логістичною діяльністю підприємств. *Логістика і транспорт*. 2020. № 2. С. 30-37.
5. Чорна І. В. Управління логістичними ризиками в умовах глобальних викликів. *Логістика: теорія та практика*. 2023. № 1. С. 45-52.